

Aan Provinciale Staten

Onderwerp **Procesbrief ingetrokken motie 75: onderzoek lozingen en vergunningen (Nedmag, VKA e.d.)**

Dossiernummer	K36658
Documentnummer	2024-073152
Datum GS	04-06-2024
Behandelaar	Renata Dingemanse
Telefoonnummer	06 - 5020 0916

Geachte Statenleden,

Aanleiding

Tijdens de bespreking in de Statencommissie van 22 mei 2024 van onze brief '[Voortgang toezeggingen ingetrokken motie 75](#)' hebben wij u toegezegd op korte termijn een procesbrief over dit onderwerp, inclusief Plan van Aanpak Nedmag toe te sturen. Met deze brief geven wij invulling aan deze toezegging.

Vooruitlopend op de geplande informatiebijeenkomst van woensdag 12 juni gaan we in deze brief ook in op een aantal inhoudelijke vragen die u tijdens de statencommissie heeft gesteld. Tijdens de informatiebijeenkomst is vanzelfsprekend ook ruimte voor het stellen van aanvullende vragen.

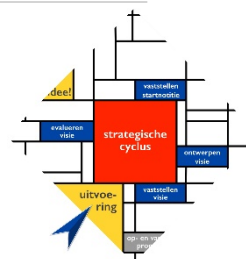
Rol PS

Tijdens de statenvergadering van 8 november 2023 is motie 75 '[Onderzoek lozingen en vergunningen](#)' ingetrokken met daaraan voorafgaand de toezegging van ons college om de inhoud van de motie uit te voeren.

Met onze brief van 26 maart 2024 '[Voortgang toezeggingen ingetrokken motie 75](#)' hebben we u geïnformeerd over de stand van zaken en hebt u als bijlage het Plan van Aanpak voor de overige bedrijven nagezonden gekregen. Naar aanleiding van de bespreking van deze brief in de statencommissie van 22 mei schetsen wij hieronder de voortgang per punt uit het dictum van de ingetrokken motie van 8 november 2023. Daarnaast is op uw verzoek het Plan van Aanpak Nedmag als bijlage bij deze brief beschikbaar gesteld.

Nadere toelichting

Hieronder wordt per onderdeel van het dictum van motie 75 ingegaan op de voortgang van de uitvoering.

1. Om op korte termijn de vergunningen van bedrijven die lozen via de VeenKoloniale Afvalwaterleiding (verder VKA) tegen het licht te houden, evenals bedrijven die Zeer Zorgwekkende Stoffen (verder ZZS) uitstoten.

Op basis van dit verzoek van uw Staten heeft de Omgevingsdienst Groningen (verder ODG) een Plan van Aanpak geschreven om de bedrijven tegen het licht te houden. Het Plan van Aanpak is in twee delen opgesplitst. Een deel specifiek voor Nedmag en een deel voor de overige bedrijven die lozen op de VeenKoloniale Afvalwaterleiding (verder VKA). Het Plan van Aanpak voor de overige bedrijven hebt u reeds ontvangen op 22 mei 2024. Het Plan van Aanpak Nedmag treft u bijgesloten aan inclusief een bijlage met de planning. Het Plan van Aanpak Nedmag wordt tijdens de eerder genoemde informatiebijeenkomst op 12 juni nader toegelicht.

2. Waar nodig vergunningen aan te passen, waarbij de inzet moet zijn het milieu zo beperkt mogelijk te belasten

Zoals hierboven aangegeven heeft de ODG in het kader van motie 75 een Plan van Aanpak opgesteld voor het inventariseren en het actualiseren van de vergunningen van bedrijven die op de VKA lozen en een Plan van Aanpak voor actualisatie van de vergunningen en handhaving ten behoeve van Nedmag. In het Plan van Aanpak voor Nedmag ligt de nadruk op actualisatie van de vergunning voor lozing op de VKA, actualisatie van de vergunning ten behoeve van de emissies naar de lucht en de handhaving op deze twee thema's. Voor de duidelijkheid: bedrijven die Zeer Zorgwekkende Stoffen (hierna: ZZS) uitstoten, maar niet lozen op de VKA, worden meegenomen in onze reactie op uw [motie 61: Vergroten capaciteit milieuzaken](#). In motie 61 is door uw Staten een Plan van Aanpak gevraagd voor de komende jaren op orde hebben van milieuzaken. U wordt hierover apart geïnformeerd.

De afgelopen periode zijn de volgende stappen ondernomen ten aanzien van het opstellen van de twee Plannen van Aanpak:

Plan van Aanpak Nedmag

29-11-2023: Plan van Aanpak actualisatie vergunningen en handhaving Nedmag door de ODG gereed;

01-01-2024: Start uitvoering project. Het project behelst alle al lopende acties voor Nedmag, met daarbij extra de actualisatie van de vergunning op het gebied van lozingen. De handhavingsacties zijn voor een deel al in 2022 ingezet.

Stand van zaken in relatie tot het Plan van Aanpak Nedmag.

- *Vergunning actualiseren lozingen:*
De procedure loopt. Naar verwachting wordt de definitieve beschikking in september 2024 ter inzage gelegd. Op dit moment heeft de ODG de vergunning in concept klaar en ligt deze bij Rijkswaterstaat (verder: RWS) voor advisering. De afstemming tussen ODG en RWS hierover loopt.
- *Handhaven indirecte lozingen:*
De ODG heeft extern juridisch advies ingewonnen. De conclusie van de advocaat is dat er geen overtredingen van de vergunningen uit

2008 zijn, dat er niet handhavend opgetreden kan worden. Geadviseerd wordt de vergunning te actualiseren. Het traject van actualisatie van de vergunning loopt.

- *Vergunning voor calcineerovens actualiseren op basis van Bref WGC (BBT-referentiedocument Afgasmanagement en -behandeling in de chemische sector):*

De ODG heeft informatie opgevraagd voor het actualiseren van de vergunning ten aanzien van de emissies van de calcineerovens. Nedmag dient deze informatie uiterlijk augustus 2024 aan te leveren. Zodra deze informatie is ontvangen wordt de vergunning geactualiseerd.

- *Handhaven loodemissies schachtovens:*

De begunstigingstermijn van de last onder dwangsom (hierna: lod) voor de emissies van lood naar de lucht is niet verlengd. Dit betekent dat op 1 april 2024 de overtreding beëindigd had moeten zijn. Nedmag heeft bezwaar gemaakt tegen het niet verlengen van de begunstigingstermijn en een voorlopige voorziening gevraagd tegen dit besluit bij de voorzieningenrechter. Nedmag heeft tijdens de zitting van de voorlopige voorziening aangegeven dat de overtredingen per 1 december 2024 ongedaan zullen zijn. De voorzieningenrechter heeft d.d. 17 april jl. het verzoek om voorlopige voorziening toegewezen en het bestreden besluit geschorst tot zes weken nadat GS een beslissing op bezwaar hebben genomen.

- *Aanvraag stoffilters:*

Nedmag heeft een aanvraag ingediend voor stoffilters om aan de emissie-eisen voor lood te kunnen voldoen (zie vorig punt). De gegevens van Nedmag waren niet compleet en aan Nedmag is verzocht aanvullen de gegevens te leveren.

- *Handhaven zoutzuur calcineerovens:*

Er ligt een voornemen tot het opleggen van een last onder dwangsom (hierna: vlod) voor de emissie van zoutzuur naar de lucht. De begunstigingstermijn loopt december 2024 af.

- *Handhaven stofemissies calcineerovens:*

Er liggen meerdere vlods voor diverse stofemissies afkomstig van de calcineerovens. De begunstigingstermijn is afgelopen, er zijn twee lod's in voorbereiding.

- *VRP (vermijdings- en reductieprogramma):*

Het VRP is opgesteld door Nedmag in december 2022 voor lucht en in november 2023 voor water. De voortgang van het VRP wordt ieder kwartaal met Nedmag besproken. Eind mei staat het volgende overleg gepland tussen Nedmag en de ODG om de voortgang te bespreken.

- *eMJV (elektronisch milieujaarsverslag):*

Het eMJV is ingediend door Nedmag en wordt beoordeeld door de ODG. De planning is verschoven van mei naar juni 2024 vanwege andere meer prioritaire zaken bij Nedmag, zoals de dwangsom/rechtszaak over loodemissie.

Plan van aanpak actualiseren Omgevingsvergunningen bedrijven die lozen op de VKA

15-05-2024: definitieve versie Plan van Aanpak gereed.

Als gevolg van andere prioritaire zaken bij onder andere Nedmag verschuift de in het Plan van Aanpak aangegeven planning voor alle fasen één maand op in de tijd.

Aangepaste planning:

Juni 2024: start vooroverleg met bedrijven

Juni-september 2024: opvragen van informatie door de ODG bij de bedrijven

Oktober 2024-januari 2025: beoordelen van ontvangen informatie

Februari-mei 2025: actualiseren van vergunningen.

- Beide Plannen van Aanpak en de planning zijn als bijlage bijgevoegd.

3. Te komen tot een eenduidige manier van het meten van de lozing en uitstoot van afvalstoffen, meetmethoden vast te stellen, evenals niet-bediscussieerbare grenswaarden

Zoals in de vorige stateninformatiebrief beantwoord:

In principe gelden er wettelijke eisen, zoals deze zijn vastgelegd in de vergunningen, het Besluit Activiteiten Leefomgeving (BAL) en de omgevingsregeling. Als bevoegd gezag gaan we hiervan uit, we leggen deze verplichtingen vast in vergunningen en houden hier toezicht op, waarbij we ervoor zorgen dat aan Europese standaarden (BREF's) en BBT wordt voldaan: als bedrijven zich hier niet in kunnen vinden kunnen ze daartegen in beroep gaan.

4. Onderzoek te starten naar neergeslagen stoffen in de omgeving van bepaalde bedrijven die door uitstoot zijn ontstaan

Onderzoek naar neergeslagen stoffen heeft alleen nut als daar aanleiding voor is, bijvoorbeeld bij veel klachten/meldingen van bewoners of als er brand geweest is. Dit heeft te maken met het feit dat bekend moet zijn op welke stoffen geanalyseerd moet worden. Bij ESD is er een aantal jaren geleden onderzoek gedaan nadat er een 'blazer' had plaatsgevonden en op het besneeuwde maaiveld het neergeslagen stof goed zichtbaar was.

In onze brief van 26 maart 2024 is aangegeven *"Om gericht onderzoek te kunnen doen zou een meetnet, waarmee de uitstoot van milieubelastende activiteiten in kaart worden gebracht, aanleiding kunnen geven om rondom bepaalde bedrijven onderzoek te doen naar neergeslagen stoffen"*. Dit is echter niet volledig. In het op 12 december 2023 door ons vastgestelde [milieuprogramma provincie Groningen](#) staat als maatregel dat wij in 2024/2025 gaan onderzoeken of het wenselijk en haalbaar is om rondom het bedrijventerrein Oosterhorn periodiek metingen te verrichten. Dit meetnet is gericht op het meten van een concentratie in de lucht en niet op het meten van neergeslagen stoffen (depositie). De concentratie die op een locatie wordt gemeten, hoeft namelijk niet neer te slaan op die locatie. Bepaalde stoffen hebben een lange verblijftijd in de lucht waardoor deze stoffen grote afstanden kunnen afleggen. Hiermee is het mogelijk dat stoffen worden gevonden die buiten de provincie Groningen worden geëmitteerd (en omgekeerd). Hiermee kunnen de aangetroffen neergeslagen stoffen niet worden toegewezen aan een bepaald bedrijf.

5. Onderzoek te doen naar de wijze of en hoe verschillende giftige stoffen op elkaar reageren, waardoor er een toxicologische mix zou kunnen ontstaan en in aanvulling hierop een toxicologisch onderzoek naar de effecten van lozingen op mens, flora en fauna

Deze vraag van uw Staten hebben we verdeeld in twee onderwerpen:

- 1. effecten op de mens door emissies in de lucht van Nedmag, en*
- 2. effecten op mens, flora en fauna door lozing via de VKA in het Eems-Dollard gebied.*

1. Effecten op de mens van emissies in de lucht:

Wij hebben in december 2023 contact opgenomen met de GGD Groningen, en later ook met de ODG en het RIVM. Het RIVM heeft een liaison met de GGD en ODG, en doet landelijk onderzoek naar cumulatie en mengsels van ZZS.

In april 2024 hebben wij in onze brief ['Voortgang toezeggingen ingetrokken motie 75'](#) de afbakening van de onderzoeksvraag weergegeven.

Op 9 april en 21 mei 2024 hebben wij bijeenkomsten gehad met de ODG, de GGD Groningen en hun respectieve RIVM-liaisons over dit complexe vraagstuk.

Inmiddels hebben we een lijst geselecteerd van stoffen die Nedmag en de bedrijven in de omliggende omgeving emitteren naar de lucht.

Wij hebben het advies van genoemde partijen overgenomen en voeren voor alle geselecteerde stoffen verspreidingsberekeningen uit om te bepalen of en in welke mate de leefomgeving wordt beïnvloed door Nedmag en de omliggende bedrijven. Indien er een kans op verhoogde blootstelling optreedt en indien de verhoging tot mogelijke gezondheidseffecten kunnen leiden zullen voor die stoffen een gezondheidkundige risicobeoordeling worden uitgevoerd door de GGD. Een chemische reactie van de verschillende stoffen in de lucht is zeer onwaarschijnlijk volgens genoemde partijen.

Afhankelijk van de resultaten van deze gezondheidkundige risicobeoordeling geeft de GGD een advies om eventueel in aanvulling hierop een onderzoek (onder de bevolking) uit te voeren naar de effecten op de mens. Ook dan is pas bekend in welk gebied een dergelijk onderzoek moet worden uitgevoerd, welke stoffen relevant zijn en op welke parameters eventueel gezocht moet worden in het menselijk lichaam. Het nu direct uitvoeren van onderzoek onder de bevolking is op dit moment te prematuur en zal voor onrust zorgen.

2. Effecten op mens, flora en fauna door lozing via de VKA in het Eems-Dollard gebied

Rijkswaterstaat, als bevoegd gezag voor waterkwaliteit in het Eems-Dollardgebied, doet momenteel geen metingen naar de effecten van lozingen via de VKA op flora en fauna in het gebied.

Met behulp van metingen aan de hand van bioassays¹ kan inzicht worden verkregen over de aanwezigheid en/of toxicologische effecten van mengsels van stoffen. Bioassays reageren op biologisch actieve stoffen en geven zo inzicht in mogelijke gezondheids- of milieurisico's van complexe mengsels van stoffen in het water.

De kennis voor dergelijke onderzoeken is beschikbaar bij externe partijen. Wij gaan in samenspraak met betrokken instanties als Rijkswaterstaat bekijken hoe we deze opdracht kunnen uitbesteden.

6. Consequenties van het overschrijden van waarden met de bedrijven te bespreken en zonder dralen op te treden tegen bedrijven die de regels overtreden

Zoals in de vorige Stateninformatiebrief beantwoord:

Indien sprake is van overschrijding van waarden wordt gehandhaafd conform de Landelijke Handhavingsstrategie Omgevingswet (LHSO), zonder dralen en conform beleid. De laatste versie van deze strategie hebben wij vastgesteld in maart 2024.

Als de waarden in de vergunning afwijken van het beleid dan pakken we dat aan via het Plan van Aanpak dat we opstellen in het kader van motie 61 of met een actualisatie van de desbetreffende vergunning.

7. Zo snel mogelijk alle gevraagde en daaruit voortvloeiende acties te ondernemen en daarvoor een tijdpad te bespreken met en ter goedkeuring van de Staten

Met deze procesbrief hopen wij u een goed inzicht gegeven te hebben van alle lopende en prioritaire zaken.

Afsluitend

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Groningen, 5 juni 2024

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Groningen:

¹ Bioassays zijn gestandaardiseerde laboratoriumexperimenten waarin levende testorganismen onder gecontroleerde omstandigheden worden blootgesteld aan een (extract van een) milieumonster. Hiermee wordt vastgesteld of de aanwezige verontreinigingen negatieve effecten hebben op deze organismen. In de bioassays worden parameters als overleving, groei, groeisnelheid, reproductie, gedreg, afbraaksnelheid, omzettingssnelheid enzovoorts bepaald. De keuze voor een bepaalde bioassay wordt afgestemd op de sleutelorganismen in het watersysteem dat onderzocht wordt.

René Paas, voorzitter

Hans Schrikkema, secretaris

Bijlagen

Nr.	Titel	Doumentnummer
1	Motie 75 onderzoek lozingen en vergunningen	2024-037752
2	Motie 61 vergroten capaciteit milieuzaken	2024-037751
3	Voortgang toezeggingen ingetrokken motie 75	2024-031871
4	Plan van Aanpak Nedmag	2024-075051
5	Planning Nedmag	2024-075052
6	Plan van Aanpak VKA-bedrijven	2024-075053